

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok
Duśl daty,
Wotpoćń ty.

Z njehjes man
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew ćel
F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi w Budyšćinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Septuagesima.

1. Kor. 9, 24 — 27.

S přeněho listu na Korintiskich šu naspomnjene šlowa wšate. Šdnyž šchtó w cžaku japosčtola Pawola wo Korintu šlyšesche, dha dyrbjesche wón hnydom na te korintiske hry myšlicž, wo kotrychž šo na zylej tehdy snatej semi wjele rěčesche. Šchto pak mējachu tele korintiske hry wo šebiteho na šebi? Šlaj, w Korince šhromadžachu šo mlóženzu a mužojo zyleho grichiskeho kraja, šo bychu tam šwoje mozy a šwoju wušćitnosć měrili. Tam šo dwaj pšchimnjetaj, a kóždy hlada, šo by teho druhého cžišnył. Tam šašo někotš hromadže šteja a jedyn po druhim wošmje kamjeń do ruki a cžišnje jón pak tak daloko kož móže, pak na wěšty wottynjenny kónz, runje kaž našchi wojazy wonkach w polu š rucžnymi granatami mjetaju, a kóždy hlada, šo by druhého pšchetrečijł. Tam šašo dwaj mataj dwaj-kolešny wójnški wóš, do kóždeho ščtyri wohniwe konje šapschehnjene, a kóždy špyta kšěšišcho jěč dnyžli druhi. A tam šašo jich zyla cžrjoda hromadže štejo cžaka a na wu-cžinjene šnamjo woni na pšchemo běža a kóždy hlada, šo by přeni byl pšchi wottynjenny kónzu. A šchtóž bu tak dobyčez w jenej hrě, temu šo na hlomu šeleny wěnz staji a teho mjeno bu po zylým kraju snate, runje kaž nětko mjeno kšroblych wojakow, se želešnym kšchizikom abo š druhim rjadom wušnamjenjenny, je bóršy po zylej krajnje snate, a jeho džěczi a džěczi=džěczi šo kšwalachu, šo běšche jich nan abo džěd něhdy w korintiskich hrach se „šachodneš“ kónu kónowaný. To běšche jim kšwalba,

pšches kotruž nicžo njedžesche. Tak běšche wěšty Diagoras š Roduša w 5. lěšćotku do Šchryšćuškowneho naroda hušćišcho jako dobyčez w korintiskich hrach tajku kónu dostal. A jako wón staroby dla wjazy šobu wo wjetu bēžez njemóžesche, ale jeho wobaj šynaj jako dobyčezerej kónowanaj bušćtaj, dha něchtó temu wulzy šwješelenemu starzej praji: nětk móžesč šrosčćnje wumrjecz, wšćak šy najwjetšchu cžesč dobył. A jako šynaj štareho nana na ramjo posbēžesčćtaj a jeho pod wulkim wušćanjom teho luda pšches šhromadžišnu njewšesčćtaj, dha tón štarz wulkeho wješela dla wumrje, pšchetož wón bēšche po šwojim šbaczu tón najwjetšchi dobyčez, wón, kiž bēšche hušćišcho tajku šachodnu kónu dostal. — Šdnyž Pawol nětko na korintiskich a š došom na korintiske hry myšli, dha dyrbi wón tež na druge na pšchemo bēženje myšlicž, na to žiwjenje kšesčćijana, kotrež je š došom jene bēženje, a wón jich napomina, šo bychu tak šo bēžili a bēželi, šo dostanu tu kónu, niz šachodnu, ale njewšachodnu. Tamne korintiske hry šu šo dawno minyle, ale žiwjenje kšesčćijana je pšchego hišćesche jene bēženje na pšchemo, jene bēženje wo njewšachodnu kónu. Duž, kšesčćijano, hladaš, šo ty tu kónu dostanješć: 1. To dobyče je cžeske, duž šdžerž šo wšćitkich wězow a pojimaj šwoje cžělo. 2. Šladaš na wottynjenny kónz, pšchetož to je njewšachodna kóna.

Kšesčćijano, hladaš, šo ty tu kónu dobudžesč. To dobyče je cžeske. Pawol pišće: „Njewšesče wy, šo cži, kiž na pšchemo bēža, kaž bēža wšćitzy, ale jedyn wošmje to dobyče? Dha bēžesče tak, šo jo došahnjecze.“ Šo tajkich wězach

tola ludžo běhaju! Tón běha po rospřoschenjach teho swěta, ale sahe sestarieny chzyl wón swoje křětsje pschetrjebane žiwjenje wróćo sawołać, ale podarmo. Tón sašo je šebi sa swoju wustojnosć w džiwadle tak někotry wěnz na hłowu stajil, ale kaž tón wěnz, tak je wón šam swjadnyl, a hñěwny wón wróćo hlada na swoje nahromadžene swjadnjene wěnz. Tón nahrabny, wón widzi we swojim testamencie hišće juntróc te wulke licžby swojeho mamona, ale što jemu pomhaju? Tón wysočesćeny, kotrehož wysoke title šo pschi wošjewjenju jeho šmjercze hišće juntróc mjenuja, kotrehož křiziki a druhe wusnamjenjenja šo psched kaschczom hišće juntróc nješu, što ma wot nich? Tón křwalby lakomny, kiž chze hišće w šmjerczi něšto wošebite być a šebi tajki abo wonajki pohrjeb wuczini, po pohrjebje je wscho nimo! Tón, kotrehož mjeno šo wot ludži š bojošču mjenuje a kotremuž hižom š daloka š pucza džesch, wutrobne wopomnecze wón rědko namaka. DUBY CZITARJO, njeje to wschitko jene wopacžne běženje na pschemo, njeje to jene běženje sa sachodnymi křonami? Wty křeschcizienjo chzemy tola tu njesachodnu křonu dostać, duž běžmy sa njej, haj běžmy se spěšnej nohu sa njej, běžmy, šo ju dostanjemy. Dwiřkosć, drěmanje, šasparnosć w křeschcizianstwe, kaž to pola jich wjele widžisch, to je tón najwjetšchi sadžewk, šo ju dostanjesch. Dwiřkosć, drěmanje, šasparnosć či rubi tu njesachodnu křonu. Stary nashonity předar pomjedasche: „Šusto šo we wutrobje prascham: kaš móžu te najlěpsche dusche sa Křhrystuša dohyc, te liwke dusche tšchasc a warnowac, šo bychu temu pschichodnemu hñěwej Božemu wuczette? A duž mi bē, jako bych do šhromadžisny šlych duchow stupil, kotrež běchu šo šeschli, šo bychu wuradžowali, kaš mohli se wschěmi kředkami te dusche tnych cžłowjekow na najlěpje škasyc a šanicic. A nětko jedny po druhim šwoju radu da. „Ša chzu š cžłowjekam hić a jim prajic, šo žadny Bōh njeje, šawoła tón přeni. Ale tón najwyschšchi duch jemu wotmolwi: „Šajku prózu móžesch šebi šalutowac. To cžłowjekajo lěpje wjedža. Šemja, morjo a njebjesa jim wjetšchu wěrnosć šwupowjedža. „Ša chzu cžłowjekam narěczec, šo njebudže žadny pošledni šud, rjetny jedny drugi duch. Tola sašo wotmolwa: „Tež to je njetrjebawšchi. Wšchaf ma cžłowjek jene šwědomje, a jeho hlōš wón tola ženje potkōczic nje móže. Šchtož jemu tež wurěczec chzesch, wón we hlubokosci šwojeje wutrobny tola wē, šo budže Bōh šebi junu rachnowanje wot njeho žadac. A tšechi šo pošbēze a džesch: „Chzu cžłowjeka wuczic, šo wón psches šwoje dobre skutki do njebjesh pschidže. Ale wotmolwa rěkasche sašo: „Nē, ani to wón njebudže wēric, wschaf wón šam njeje špokojom se šwojimi dobrými skutkami, kaš dha dyrbjale jeho najlěpsche skutki Bōha špokojic? Duž šchtwōrty džesch: „Ša nēm to lěpje. Wšwolu šebi jedny wjele mudrišchi pucž. Ša chzu jim prajic, šo je jedny móžny Bōh w njebjeshach, a šo je jena hela sa šatamanych. Chzu jim tež wērie podobne cžinic, šo psches wēru njebjesa dobudžesch, a šo cze njewēra do hele pschinješe. A do tuteje žyleje wulkeje wěrnosće chzu jenož mašu šu šaplesć. Ša chzu jim prajic, šo njetrjebaju křwatac, šo njetrjebaju se spěšnej nohu bězec. Šakle pošdžišcho trjebaju šo wobrocic; nětko hišće š wobroczenju njeje cžaf. A tón najhōršchi tnych šlych duchow jeho wukhwali: „Ty šy prawje rěczal. Dži, tebi šo poradži, na tajke wšchne njelicžene cžłowške dusche škasyc.“ Njebē to

žyle prawje rěczane? Dubi cžitarjo, jenož tehōla, šo šebi křwile bjerjecze, wy tu křonu mišnjecze. Dha bězcze tola taš, šo ju došahnjecze. Mjes wami, chzeczeli Bōže džeczi być, dyrbi być běženje na pschemo. To pak njeje běženje w hidže a w harje, ale w mērie a w lubosci. Hdyž widžimy jeneho, kotryž je hižom w tym abo tamnym počinkom dale, dha jemu njesawidžimy, ale bjetmy jeho šebi sa mištra a sa pschitlad. A hdyž widžimy, šo jedny š nami po šamšnym pucžu sa šamšnym wotšknjenym křonzom běži, dha jeho na boš njestorkamy, ale wješelimy šo a rjetny jemu: „Bōj šobu, bratsje, šawdaj mi ruku, my mamy jedny pucž a jedny wotšknjeny křonz, jenu wēru, jeneho Bōha a jene njebjesa; chzemy hromadže bězec, šo bychmy hromadže šbōžni byli. A hdyž jeneho widžimy, kiž je hišće šady, abo kiž je w běženju padnyl, dha šo njechamy nad tym wješelic, ale chzemy jeho pošbēhyc a sa ruku jeho dowješć hac te křonzej pucža a hladac, šo jeho do njebjesh pschinješemy. Pschede wschēm pak njechamy, šchtož naš šamych nastupa, šabyć Pawołowe šlowa: „Niz, jako bych to šame hižom šapschijal abo hižom došonjal byl; ja honju pak sa tym, hac bych jo šapschijal, jako tež ja wot Křhrystuša Šesusa šapschijaty šym.“ Š temu pak šluscha, šo šo šdžeržisch wschitkich wēzow, kaž Pawoł napomina: „Šōždy pak, kiž šo bēdži, šdžerži šo wschitkich wēzow.“ Pawoł tu sašo myšli na korintiske hry. Šchtož chzysche tam šo šobu bēdžic, tón dyrbjesch wot mlodoščy šem šo wschitkich šchtōdnych wēzow šdžeržec, kaž picža a lēnjosće; wjele škerje mējesche wschēdnje šwoje mozy pruhowac a we wschitkich mēstach grichiškeho kraja bēchu wuwuczowarņe, hdyž džēn wote dnja mlōdženzojo a mužojo šwoje mozy mērijachu a wschēch šchtōdnych wēzow šo šdžeržachu. To bēchu potom mužojo, kiž mōžachu grichiški kraj šchitowac, hdyž njepšcheczel jōn nadpadnje, a woni šu jōn šwēru šchitowali, doniž škōncz nje šo picža a lēnjosće njenawuczichu, a duž tež wjazny šylni došč njebēchu, njepšcheczela šbic, ale šhubichu šwoju šwobodnosć, jako jich Šomšny nadpadnychu. Ša to Pawoł Šorintiskich dopomni a chze prajic: hdyž jako mēšczenjo šo nješicze šchtōdnych wēzow šdžeržec mogli a šče taš šwoju šwobodnosć šhubili, dha tola jako křeschcizienjo šo šdžeržec wschitkich šchtōdnych wēzow, kiž mohle wam šbōžnosć, tu njesachodnu křonu rubic. A wón šam móže tu š dobrým prawom na šebje pošasac a prajic: „Ša pojimam šwoje cželo a wškludžu jo na šlužbu.“ Šlōd, šacžnosć, šymu, hēzu, štrach, šprōžnosć, wón je to wschitko na šwojich mišioniskich pucžowanjach wštal a taš šwoje cželo pojimal, a taš tež ty, šuby křeschciziano: „Wojui hac na krej a šosće, cžischc šo š Božemu křaleštwu; pschecziwja šo cžerta šlōšće, wjedž š nim wōjnu wobštajnu.“ Wam budže šnata ta šawišna wo jenny štarym mnichu, kotryž wječor štajnje psche wulku šprōžnosć a mucžnosć škoržesch. Šeho abt šo duž ras wo pschiczinje tajkeje škōržby wobhonesche, a tamny mnich wotmolwi: „Ša mam šōždy džēn taš jara wjele cžinic. Moje mozy mi njebychu došahale, hdy mje Bōža hnada njeby wschēdnje pošyljala. Mam dweju šokolow (šallow) škludžic, dweju šajazow šorjedžeržec, dweju křahelzow pojimac, šawa wuwšasac a jeneho křoreho hladac.“ Tón abt wotmolwi: „To šu tola šlupe škōržby, tajke dželo šo tola wot žaneho cžłowjeka sa šamšny cžaf nježada.“ Tón mnich pak džesch: „Tola, wulžny doštonny knješ abto, pola mje je runje taš, kaž šym wam prajil.

Taj šokolaj stej mojej woczi, ja dyrbyu jej šwëru wobarnowacž, so šo jimaj nicžo njespodobu, ščtož mohło mojej šbóžnosći ščtodžicž. Taj šajazaj stej mojej nošy, dyrbyu jej horjedžeržecž, so njeběhatej ša ščtódnyu dobyczom ani nješhodžitej na puczach hrěcha. Taj krahol-
zaj staj mojej ruzy, dyrbyu jej namucžicž, pilnje a šwërnje džělacž. Tón had je mój jasn, kaš lohzy wón tola jenu šžu wupraji, duž mam jara kędžbowacž. Tón šly law je moja wutroba, stajnje ležu w bėdženju pschecžimo njej. Tón šhory paš, to je moje cžěło, wono je bóršy cžopke, bóršy šymne, bóršy hlódne, bóršy lacžne, bóršy štrowe, bóršy šhore, stajnje paš šebi wote mnje hladanje a kędžblimowcž žada. To wšcho mje wšchėdnje trochu mucžneho a špróžneho cžini." Š džiwanej om pšluchasche abt na tajke wukładowanje teho mnicha a praji potom jemu: „Šuby bratsje, bychu-li wšchitzy našchi mnichoj, haj wšchitzy cžlowjekoj na tajke waschnje džělali a šo bėdžili, dha bychu šwój cžas po Šožej woli nałoželi“, dha bychu Šawolej podobni byli, kiž praji: „Ša pojimam šwoje cžěło a wosłudžu jo na šlužbu.“ Duž: „Wojuj, cžěšne šu te wrota, š njebęšam pucz wuski je, njech šo dušcha nješaschmjata we šwěcže, ale š njebyu džė.“ Šojimaj šwoje cžěło a wosłudž jo na šlužbu, hižom we młodosći. Mlašy ščtomik š lohšosću se šemje wutorhješch. Ale hdyž wón wjetšchi narosće, dha mašch hižom torhacž, prjedy hacž jón se šemje mašch, a šnano dyrbya cži drusy hišcže pomhacž. Šdyž paš je ščtom hacžle wyšoki a ščěroki a šhly narosł, dha móže jich wjele ša njón torhacž, tola wón šo nješiba. Šacžle hdyž korjenje pschěrubašch, wón padnje. Š runje taš steji š tobu. Šdyž je to šle hišcže mašle w tebi, dha jo lohzy wutorhješch; rosće wono, dha je hižom wjazy prózy nusne; je-li šo paš w tebi š křuty mi korjenjemi šakorjenilo, dha je wjazy wutorhnyčž njemóželch, šhiba šo š wótrej šekeru Šožeho šłowa te korjenje tych šlych žadosćow porubašch. Šaj, „pojimaj šwoje cžěło a wosłudž jo na šlužbu“.

Šladaj paš pšchi šwojim žiwjenju wosšebje pschėzo na tón wotšyknjeny kónž. Šdy kónž naščeho žiwjenja pšchindže, to je nam nješnate. Š wot tych, kóšiš šu tón bėš šwojeho žiwjenja škónčili, by jón někotryžtuli hišcže raš šapocžecž čžył; pščetož jemu bė šo tón hórki šud prajił: Šwoje žiwjenje š žyła njebě žadny žiwjenjebėš; ty šy šo drje pomalu pschėš šwoje žiwjenje šchmjatał, ale ty nješšy ša tym jenym najwyschšim wotšyknjenym kónžom bėžal, a dokelž nješšy šobu na pschėmo bėžal, dha to dobycže njemóželch dostacž. „Ščtož to dobycže čže dostacž a tu křonu njebęštu, dyrbi pschėzo we wšchėm cžěžkim bėdženju šwërnny wostacž, a šo š cžasom pšchihotowacž, tež šo wšchėho wotdžeržowacž, ščtož jemu na puczju steji, hdyž wón bėži š dobnytku.“ Ale, lubi ščěšćijenjo, kelto wot naš, kóšiš šu jene dobre bėženje šapocželi, a kóšiš maju najlėpsche wuhlady na dobycže, dadža šo duzy na puczju šlepicz pschėš šlyšcžazę šłoto, pschėš šwětnę wješele, a woni njedobahnu to dobycže, njedobudža tu šachodnu křonu; runje kaž wójško, kiž bė wot šapocžatka šem dobycžerške, nješmė wotpocžowacž ani šo wrócžo ščahnyčž, prjedy hacž njeje wšchitkich šwojich njepšchecželow do žyła šbilo; hewał šu te přėššche dobycža podarmo a wono w škónčnej, roššudžazej bitwje njewobšteji.

Njepušččmy duž nihdy š wocžow tu nješachodnu křonu! Šdyž šo korintiske hry wotdžeržachu, dha bėchu šlawki ša pschihładowarjow tež š tajšimi wobšadžene, kóšiš

tym bėžazym drje hřimotaze šława ša dobre bėženje pšchiwolachu, kóšiš paš šami ženje njebęchu šobu bėželi a duž tež tu křonu dostacž njemóža. Š ja šo boju, džęška je pola jich wjele runje taš. Šoni kędža na šwojich šlawkach a pschihłobuja, hdyž ščto, na psch. přėdat abo wucžet, napomina š dobremu bėženju. Šoni radži šlyšcha, hdyž je ščto w cžěžkim pošlednim bėdženju wutrał, doniž š mřėjazymaj rukomaj tu křonu njedobahny. Šoni to lubuja, na dnju křfirmazije, hdyž cži młodži bėžerjo šapocznu bėžecž, w duchu jim pšchiwolacž: Bėžcže šhoble, bėžcže taš, šo to dobycže došahnjecže. Ale woni šami žanu nohu přjódł nještaja, šami šobu njebęža. Šly wšchitzy šmy we wulšim štrasche, šo jenož druhich š bėženju napominamy, a šo šo tehodla hižom ša bėžerjow a bėžerjow džeržimy. Š cžim bóle mašch druhich napominacž, cžim bóle šy šam w tutym šlym štrasche, a ščtož jeneho Šawola tyšchi, to dyrbi tež twoja modlitwa byčž: „šo bych ja, hdyž druhim přėduju, šam do poroka nješapadnył.“ Bėžmy taš, šo to dobycže doštanjemy; dha budžemy junu š Šawolom šo troščtowacž móž: „Ša šym dobre bėđenje šo bėdžil, ja šym dobėžal, ja šym wëru džeržal. Ša to je mi wotpołožena ta křona teje prawdosćę.“ Šamjeń.

Kř., f. w H—nje.

Mašcha wëra je to dobycže, kotraž je šwět pšchewinyła!

Šiethen bėšche woprawdžity ščěšćijanski rjel. Škuboko we jeho dušchi bydłesche wëra; ta jeho žyke bycže wupjelnejesche a jeho žiwjenje wodžesche. Š tutej šwjatej wëre ležesche žórko jeho šwažitowosće, jeho wutrobitosće, jeho wopornosće. Še modlitwje by wón hušto tu móž namatał, to najcžěžšche nješčž, a pschėd taš nělotrej horzej křwawnej bitwu modłesche šo wón na šwojimaj kolenomaj kłecžo wo dobycže ša šwojeho lubowaneho křala. Šak tale šromna wëra jeho žyku dušchu napjelnjowasche, to pošajuje jena podawišna š jeho wójššeho žiwjenja. Šitwašski cžah lėta 1760 bė škónčeny a křalowe wójška bėchu w Šakškej šymške šwartėry wobčahnyłe. Ale ščto bė šo š křwawny mi bitwami dozpiło? Šuškojo, Šchwedojo, Šřanzowšoj, Šakušy a šhėžorška armeja pšchicžahnychu, jako šo nalėcžo bližesche, w móžnych šlych. — Što a ššicžecži tyžoz muži stejachu, derje wobronjenych, na bitwišcžju a Šjedrič móžesche jim jeno pošta tyžoz napschecžimo šajicž. Šjednocžichu šo Šuškojo š Šakušchanami, dha bė wójna šhubjena. Š pšchi wšchėch jeho najšwažitwišchich a najmóžnišchich próžowanjach radži šo jim to tola džėń 17. augusta 1761! Šo bėšche wuhlady, kotryž dyrbyesche tež tajku rjelowšku wutrobu, šajkaž w Šjedričowej wutrobje pułotasche, štarobliwu cžinicž. Šola Šchwėidnižy křal se šwojim wójškom ležesche, a jeho wutroba bėšche cžěžka, taš cžěžka, kaž hišcže ženje. Šwón trejbasche wutrobu, do šotrejž móžesche šwoje horjo wušypacž a pytasche tu prawu, Šiethenowu wutrobu. Šiethen ležesche do šwojeho pšaschcža šawaleny na jenym naššypje. Šwón njemóžesche špacž, ale modlicž šo móžesche, a to wón cžinjesche š najškubšcžeje škubiny šwojeje wutrobny. Duž w cžėmnej nozy křal š njemu štupi a cžinjesche kaž Šiethen. Šwón šawali šo do šwojeho pšaschcža a lehny šo pošdla Šiethena na twjerdę šemju. Šhwilu wón do pošdušcheneho mjelčjenja šapadže, šotrež pščėtorhnyčž šo Šiethen nješwaži; potom poča wón wo tej šadwělnej wobštejnosći rēcžecž, w šotrejž wón se šwojej cžřjódku težesche, šotruž wušmėšchujzy Šotšdamšku štražnu paradu mjenowachu a š šotrejž ja šjednocženej mozy Šakušchanow a Šušow napschecžimo šteju. „Š tutyčle pošłow wjazy njewuńdu!“ křal škónčnje pošhmurnje

a sadwělnje rjekny. Ziethen, kotremuž tež zyle lohko wokolo wutrobny njebě, dopomni na Beuthen, hdžež dže kralowe položenje tež lědma mjenje straschne bylo njeje. „Gaj“, kral thmurnje džešče, „tehdy mějach hiščeže swojich najlěpschich wojakow! Čzi leža na bitwischczach, abo su jeczi — ale nětko!“ — Ziethen mēnjesche, so nētczišchi wojazy niz mjenje wutrobiczi a hōdni njejbu, jako čzi tehdomnišchi. Pšchez po thmurnišchi bu kral. Po thwili wōn džešče: „Nam mōžno njeje, nētkole dobyče dozpicž!“ Duž Ziethen i wurjadnej horlivosczu wumōka: „To dyrbi hieč, Wascha Majestoscž, a to poudbže! Wschitko smēje čzesczepokny wukhōb!“ Kral so nētko rucže na njeho wobroczi a so praschēsche: „Wě Wōn to tak wēsčže?“

We hloku tuteho praschenja ležēsche nēšchto wōtre, schtož wo snutskownej jahorjenosczi hōwēdczenje dawasche. „Ma Wōn knano jeneho noweho swjastarja?“ praschēsche so kral i hōrkim hōmēchom.

„Nē“, džešče wērhwjēšchly Ziethen, „žaneho noweho nimam; ale teho stareho swjastarja tam horjela“ — a pokasa k njebjēšam — „kiz je nam hacž dotal pomhał, tōn naž njewopuschczi!“ Kral mjelcžēsche. Schto so w jeho duschi hibasche, to bē jeno wschewōwēdomnemu snate; ale so wōn Ziethenowe hōwa wērny we hōwojej duschi rospominasche, to wuspēch dopokasa. A wono bē, jako budžišche Ziethen kaž profeta rēcžal, schtož bēšche jemu woblnježer hōwēta a tež čzłowškich podehōdženjom do wutrobny dał, pschetož psches Bože wjedzenje wobwrōt fastupi, na kotryž w Bjedrichowym lēhwje žana duscha myšlicž njemōžēsche. Prēni september bēšche wot rakuskeho a ruskeho generala jako džeit pschimanja wotrēcžany; ale kał dyrbjēsche so tožame wuwjēsčž, w tym bēšchtaj wobaj druheje myšle, a tale wšchelakoscž nahladow wjedžišche k swadže. Ruža we hōwojej hēbicžiwosczi a žarlivosczzi mēnjesche, so čže Rakuschan tudy porēcžecž, a podrjadne stejšchēčžo pschijecž, to jemu jeho hordoscz njedowoli. Dokelž Rakuschan na hōwojim mēnjenju wobsta, Ruža krōtki prožēž sežini a wobdžēlenje na wojowanju i Prusami sapowjedži. So pak by Rušow k dželbracžu na wojowanju nusowal, Rakuschan mēnjesche, je najlěpje, jim žanych žiwnostnych hōwēdkow hōlacž. To pak bē najnjemudrišche wobšamknjenje. Pšchetož jene rjane ranje Rušojō 700 000 muži hōlni wotkal čzehnichu. Rakuschanam, kōsčž prjedy tak hordže čzinjachu, sčasche so pak wažene hycž, Prusam hami napschecžiwō stacž. Duž tež woni čzischē wotkal čzehnichu! — To bēšche spodžiwnje, — ale Bjedrich bē čžežku staroscz wotbnył a bjes stracha. To bēšche dobyče bjes kulow a mjecžow! a to pschindže wot Ziethenoweho hōwērneho swjastarja, pschetož čzłowjełojō njemōžachu tajke nēšchto dokonjecž. Ziethen teho Anjesa se hōwērnej duschu hōwalesche. Bjedrich pak, jako bē so wot hōwojeho spodžiwanja šhrabak, to, schtož Ziethen w nožy na našyppe prajēsche, ženje njesaby. Wōn so na njeho wobroczi a džešče: „Wōn je tola prawje mēł se hōwojim swjastarjom! Tōn je hōwōwo džeržak!“ Ziethen so sōdžnje po hōmēwknny a džešče: „Tōn Anjes, kiz je tudy pomhał, ženje se hōwojej pomozu njepobrachuje, hdžž so jemu we wērje domērjamy!“

F. ze zawostajeństwa M. Broski,
swojeho lubodroheho přecēla z młodostnych lēt,
nēhdušeho fararja w Křišowje.

*

W zyle podobnej wobstejnosczi, kaž Bjedrich Wulki 1761, hōmy tež my w nētczišchēj wōjnje. Njepschecželjō kōlo wokolo, kōsčž čžedža naž satkōčžicž a stasčž. Ale pschi wschēj tajkej pschemožy domērjamy so my i wērjajez wutrobu na teho stareho swjastarja tam horjela.

Lud prožny,
Čžēsčž, hōwalbu čzi nožny,

Wōjwoda mōžny!
Budž Ty nam schit wōtžny,
Kiz pschitrywa naž.
Stōncž wōjnu, spožčž mērny čžakž!

F.

Setkanje Bože we wulkej wōjnje.

(Pōkracžowanje.)

W pōžlednim bēdženju.

W pōčžēmjenēj stwi leži čžežko franjenty na hōmjertnym ložu. Wōn młodostnje hōlny je čžežko trjēcheny w hōmjertnej nush. Wōn spēwa i wulkim hōkom stare hōerlusche i 30 lētneje wōjny, stare schpruchi se hōwateho pižma sa nusu wschitkich čžakow. Wone možy šhubike nješbu. Kał je jemu to wschitko pschitōmne: „Hdžž dyrby wotkal čžahncž, so njedžel wote mnje, hacž k temu hōwōwo mēra.“ „Tak wschitžy sōdžni mru“, kał bywa jemu rēcžer a wumōžnik wot Golgatha sa schit w pōžlednim wojowanju! Pōtom šjewi mi hōwoju pōžlednju wolu. Ža napikam te jednore hōwa, kotrež po storkach i jeho rta pschindu: „Čzi moji dyrbjā čžakž žiwjenja wērēčž, so Wōh naž njewopuschczi, tola nje hōmēmy my tež jeho wopuschcžicž. Wo strōželach wōjnow a mojim čžerpjenju njech so psched nimi mjelcži.“

(Wot duchowneho Žifenschera.)

(Pšchichodnje dale.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

* Anjes krajny radžicžel Segenscheidt we Wojerezach, kotryž je hōjom tak wjele woporow pschinjēł w tutej čžežkej wōjnje, je kōždemu lokalnemu schulskemu inspektarjē a kōždej schuli 1 čžibko hnujazych knižkow „Pōlne listy duchowneho w uniformje“ daril. W teje knižy wopisuje Willi Schübler, duchowny w Kunzendorffe, kotryž je 12. julija 1915 jako leutnant w pōlnōžnej Franzowskej hōwoje žiwjenje sa wōtžny kraj wostajil, hōwoje nashōnjenja, kotrež je mēł w tšēlnych hrjēbjach, a so sa to wuprajil, so mōže duchowny, kiz w uniformje w tšēlnej hrjēbi i wojakami wujuje, psches hōwōj sacžischēčž a hōwoje hōwa i bohatschim jenotliwym žohnowanjom škutkowacž, hacž duchowny, kiz sady fronty jako divisioniški duchowny hōwoje sastojitstwo sastawa. Wē so, so je škutkowanje tuteho tež žohnowane, ale tola wjetšchim šliwom na wutrobu hōwojich wojakow, kiz je jim blisko w horžym bēdženju. Aniha je wopravdže hnujaza, a schtož hēbi ju wot hōwojeho duchowneho k pschecžitanju wuprožny, budže ju i hnutēj wutrobu čžitacž.

* Najke šrudne sežēhwki wōjna we hōwōjbnyh žiwjenju sa hōbu čžehnje, wo tym hōwēdczi šrudny podawł, kaž je so w nožy wot hōboty k njedželi w Budyschinje stal. W auguscže šandženeho lēta padže młody mandželski, kiz bēšche se hōwojej mandželskej w Lipku w sōžownym mandželstwe živy. Wōnaj mējeschtaj dwē džešczi. Pšches hōmjerež hōwojeho mandželskeho bēšche mandželska zyle šatorhnjena, tak so we hōwojich čžežkich myšlach wjazny wocžehnjenje hōwojeju džešcžow šastaracž njemōžēsche. Duž pschindžēschej džešczi k macžeri mandželskeho do Budyschina. Teju macž, kotraž hōwojej džešczi lubowasche, pschindže i hōwilemi hōwojej džešczi do Budyschina wopytacž; tak bē šandžemu hōbotu. Wjēcžor hōwojej džešczi i wutrobnej lubosczu hubkōwasche a k wutrobje tšōčēsche, so jej škōncžnje macž kasasche, so čžyła so k mērej podacž. Na dobo bēšche i komorki, kotraž bēšche šamknjena, tšōje wutšēlenje hōjšchecž. Hdžž do komorki pschindžechu, bēchu macž a džešczi morwe. We hōwojich čžežkich myšlach bēšche macž najprjedy tej džešczi a potom so hōama šatsēlila. W šacžnicžu rošoma bēšche tōn škut dokonjāla, a hdžž šaj wschak ji tež jejny nan a bratr w šhorowni sa duchafhornych wumrjētoj, je tola ta duchafhoroscz pola njeje wudhriła jako sežēhwł wumrjēčža jejneho mandželskeho na bitwischēžu.

Samolwity redaktor: J. Gōlō. Šsoburedaktor: J. A. Kapleř.
Čžischcžer a nakladnik: M. Smoleř.